19th-century wall fragment was discovered in area 1 and a fragment of a clay-bound stone structure dating to the turn of the 17th century was recorded in test pit 1 (Fig. 2). It was determined that the cultural layer was up to 2.7 m thick in the central part (room 1) of Arklių St. 18C. The upper horizons were destroyed to a depth of 60 cm (test pit 3) to 1.4–1.6 m (test pits 2, 4). Fragments of 17th-century walls were discovered in room 1. A fragment of an early 17th-century stove (Fig. 3) was recorded in test pit 3 and 17th-century wall fragments in test pits 2 and 4.

A cultural layer up to 2 m thick was recorded at the sites of the sewerage line trenches. Its horizons had been destroyed in the 20th century during the reconstruction of the monastery's grounds and the laying of utility lines. Early 17th century masonry wall fragments were discovered in trenches 1 and 2: the remains of basement walls in trench 1 and early 17th-century foundation fragments and the N part of the basement, recorded during the 2006 investigation, in trench 2. Two 17th-century masonry foundation wall fragments were recorded at the site of the gas line. No undisturbed cultural layer horizon was reached at the site of the renovation of the external foundation of the W wall of the building at Arklių St. 17.

During an excavation at Arklių St. 18, 18C, it was determined that in the early 17th century masonry buildings with basements existed in the NW part of the Basilian monastery (the site of the work yard). The buildings stood further back into courtyard from the present-day Arklių Street and ran N–S. The attempt to determine the exact date when the buildings were demolished failed. It is only known that the early 19th-century layout of this part virtually coincides with the present-day layout. The discovered building and basement remains were severely destroyed at the turn of the 19th century in erecting the present-day buildings at Arklių St. 18, 18C and in laying utility lines in the second half of the 20th century. Various 15th–19th-century finds were discovered during the excavation.

Tauras Poška

Pylimo gatvė 30

2012 m. APC atliko žvalgomuosius tyrimus Pylimo g. 30, Vilniuje (Vilniaus senojo miesto vieta su priemiesčiais (UK 25504)). Žvalgomieji tyrimai Pylimo g. 30 sklype Vilniuje vykdyti siekiant nustatyti kultūrinio sluoksnio storį, stratigrafiją, datavimą, pastato Pylimo g. 30 pamatų įgilinimą ir pateikti duomenis tolesniems projektavimo darbams. Iškasti 3 šurfai, iš viso tyrinėtas 11 m^2 plotas (1 pav.).

Pylimo g. 30 pastatas patenka į 29 senamiesčio kvartalo teritoriją, esančią Vilniaus senamiesčio V pakraštyje, kvartalo P dalyje. Sklypas ribojamas Pylimo, Lydos ir Kėdainių gatvių. Jo Š dalyje stovi apleistas mūrinis pastatas, dabar turintis adresą Kėdainių g. 9, ŠV – mūrinis pastatas Pylimo g. 30/2. Lydos–Kėdainių gatvių sankirtoje stovėjęs mūrinis vienaaukštis pastatas nugriautas XX a. 9 dešimtmetyje. XIX a. pradžia planuose pažymėtas namas atitinka dabartinę Pylimo g. 30 pastato padėtį. Sklype archeologiniai tyrinėjimai vykdyti 1979, 1981, 1987–1989 m. (*LIIR*, f. 1, b. 957, 1558, 1583, 1663). Detaliau ištirtoje P–PV sklypo dalyje ankstyviausias kultūrinio sluoksnio horizontas datuotas XIV a. pabaiga – XV a. pradžia. Aptikta mūrinių ir medinių pastatų liekanų, XVI a. datuoto medinio vandentiekio liekanos, grindinių, krosnių liekanų. Surinkta gausi ar-

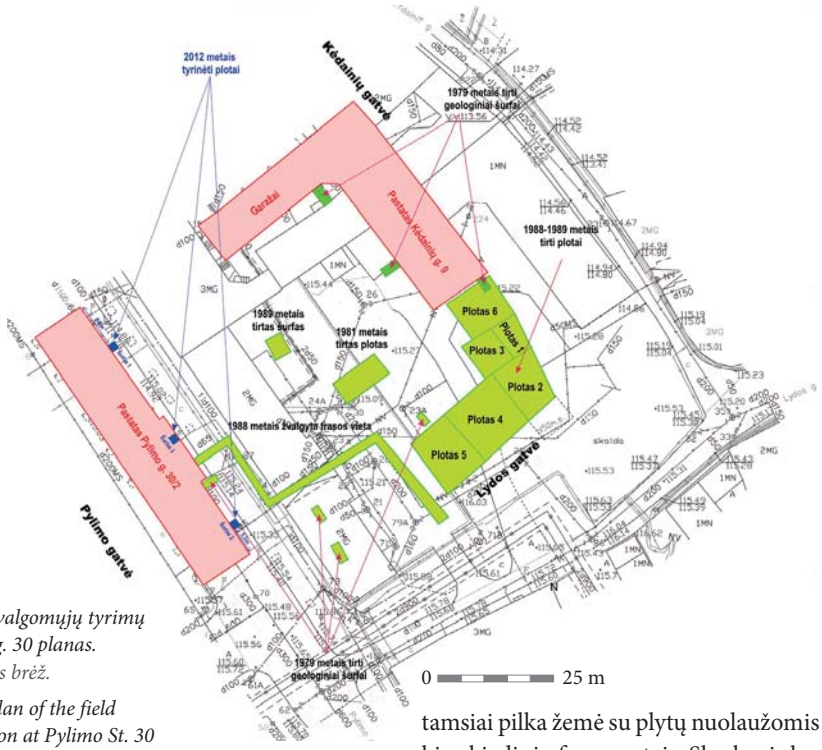

1 pav. Žvalgomųjų tyrimų Pylimo g. 30 planas. T. Poškos brėž.

Fig. 1. Plan of the field evaluation at Pylimo St. 30

cheologinių radinių kolekcija. Tarp aptiktųjų dominavo buitinės ir statybinės keramikos dirbiniai bei jų fragmentai, surasta iš metalo, stiklo, akmens, kitų medžiagų pagamintų dirbinių, datuotų XIV–XIX a. Išsamūs tyrinėjimai (neskaitant žvalgymų, tada vadintų archeologine priežiūra) yra atlikti 487 m^2 plote. Tačiau šiuose plotuose kultūriniai sluoksniai nėra iki galo ištirti dėl kelių priežasčių: didelio gylio, atkastų ir neišardytų mūrinių konstrukcijų, šių nestabilumo. Taip pat nebuvo ištirti aptiktų rūsių patalpose esantys kultūriniai sluoksniai.

Žvalgomųjų tyrimų metu nustatyta, kad kultūrinio sluoksnio storis Pylimo g. 30 pastato R pusėje siekia daugiau kaip 2,1 m. **Šurfo 1** vietoje nukasus viršutinį sluoksnį, 60 cm gylyje fiksuotos XIX–XX a. riba datuojamo akmenų grindinio liekanos. Nuo 80 cm gylio prasidėjo tamsiai pilka žemė su plytų nuolaužomis ir kalkių skiedinio fragmentais. Sluoksnis kastas iki 2,1 m gylio nuo dabartinio paviršiaus (H_{abs} 114,41 m), jame surasta XVII–XVIII a. buitinės keramikos ir stiklinių indų šukių, geležinių radinių (batų pasagėlių), XVI a. pabaiga – XVII a. datuojamų plokštinių koklių fragmentų, dengtų žalios spalvos ir polichromine glazūra bei puoštų augaliniais ornamentais. Pasiekus 2,1 m gylį nuo dabartinio paviršiaus, dėl didelio gylio ir sienelių slinkimo pavojaus šurfas giliau nekastas, nejudintas sluoksnis šurfo 1 vietoje nepasiektas. Pagal geologinių tyrimų duomenis, kultūrinio sluoksnio storis šurfo 1 vietoje siekia iki 3 m, Pylimo g. 30 pastato R sienos pamatų gylis – 2,75 m nuo dabartinio paviršiaus.

Šurfo 2 vietoje iki 1,3 m gylio buvo XX a. suformuotas pilkos žemės su gausiomis statybinėmis atliekomis sluoksnis. 1,3–1,4 m gylyje

atkastas akmenų grindinio fragmentas. Grindinys tvarkingai sudėtas iš 30x25x20, 25x20x 15 cm dydžio akmenų. Sluoksnyje virš grindinio aptikta geležinių dirbinių (bato pasagėlė, replės, kaltinė vinis), stiklinių indų šukių, XVII–XIX a. buitinės keramikos fragmentų. Po grindiniu fiksuota tamsiai pilka žemė su smulkiomis griuvenomis, kurioje surasta XVI a. pabaiga – XVII a. II puse datuojamų buitinės keramikos šukių. Sluoksnis kastas iki 2,1 m gylio nuo dabartinio paviršiaus.

1,4–1,5 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus šurfo 2 P ir R sienelėse fiksuotas plytų–akmenų mūro, rišto moliu, fragmentas, orientuotas V–R kryptimi. Mūryta iš lauko riedulių ir plytų nuolaužų, dalis kurių su braukomis, rišta rupiu kalkių skiediniu. Pagal surastus radinius mūras datuojamas XVII a. II puse. Manome, kad tai ankstesnio nei dabartinis Pylimo g. 30, greičiausiai ūkinės paskirties pastato fragmentas. Iškasus iki 2,1 m gylio nuo dabartinio paviršiaus, dėl šurfo sienelių slinkimo grėsmės giliau nekasta, nejudintas įžeminis sluoksnis šurfo 2 vietoje nepasiektas. Pagal geologinių tyrimų duomenis kultūrinio sluoksnio storis šurfo 2 vietoje siekia iki 3,3 m gylio.

Šurfas 3 iškastas pastato Pylimo g. 30 rūsyje, R pusės centrinėje dalyje. Čia kultūrinis sluoksnis suardytas statant dabartinį Pylimo g. 30 namą. Iš karto po grindimis surastas juodos žemės sluoksnis su smulkiais degėsiais (30–40 cm storio), kuris greičiausiai yra buvusio apatinio sluoksnio horizonto liekanos. Jo datuoti nepavyko, nes neaptikta archeologinių radinių.

Pylimo St. 30

In 2012, a field evaluation (three test pits, a total of 11 m^2) was conducted at Pylimo St. 30 in Vilnius (Fig. 1). It was determined that the cultural layer on the E side of the building at Pylimo St. 30 was over 2.1 m thick. The upper cultural layer horizons had been destroyed to a depth of up to 0.5–1.3 m during 20th-century earthwork. A cultural layer horizon from the second half of the 17th century was recorded at a depth of 1.3 m. No undisturbed layer was reached during the evaluation. According to the geological investigation data, the cultural layer in the vicinity of the building at Pylimo St. 30 is at a depth of up to 3.3 m from the current ground surface.

Tauras Poška

Pylimo gatvė 38B–1

2012 m. atlikti detalieji tyrimai Vilniaus senojo miesto su priemiesčiais teritorijoje (UK 25504), Vilniuje, Pylimo g. 38B–1. Jie vykdyti pastato viduje, kur įrenginėta rūsio patalpa ir tvirtinti pastato pamatai. Tyrimai vykdyti kartu su pamatų tvirtinimo darbais. Iš viso tirtas 50,5 m^2 plotas.

Pylimo g. 38B–11 pastatas yra Vilniaus senamiesčio 57 kvartale. XVI a. išilgai kvartalo buvo pastatyta Vilniaus miesto gynybinė siena, ties kvartalu buvusi su bokštu. 1737 m. Vilniaus miesto plane kvartalas beveik atitinka dabartines ribas, juosiamas tų pačių gatvių, tik pastatai plane nepažymėti. 1808 m. plane gynybinės sienos išorinėje dalyje jau pažymėti atskirų pastatų kontūrai, bet dar nesusiformavęs ištisinis užstatymas palei dabartinę Pylimo gatvę. 1845 m. plane jau matomas visiškai suformuoto kvartalo vaizdas, taip pat pažymėtas tyrinėtas pastatas. Pagal istorinius tyrimus žinoma, kad XVII–XVIII a. sklype palei gatvę statyti mūriniai pastatai, kiemuose ūkiniai – mediniai. 1848 m. šioje vietoje minimas dalinai mūrinis